

Ляшко Н.А.,
канд.іст.наук,
дацэнт

РОЛЯ ДЗІЯЧЫХ І ШКОЛЬНЫХ БІБЛІЯТЭК БЕЛАРУСІ ў РЕАЛІЗАЦЫІ ВУЧЭБНЫХ ПРАГРАМ

Трэба адзначыць існаванне новых палыходаў у навучанні і выхаванні дзяцей і падлеткаў на сучасным этапе. Перш-наперш гэта адбілася на павелічэнні колькасці гадзін, прадугледжаных вучэбнымі планама на вывучэнне роднай мовы і гісторыі Беларусі, увагі да арганізаванай краязнаўчай работы, нацыянальнага мастацтва, надрыхтоўкі творчай асобы да жыцця ў новых умовах. Пры вырашэнні гэтых пытанняў у настаўнікаў аказалася шмат праблем, адной з якіх з'яўляецца недахоп новых падручнікаў па гісторыі і тэрміналагічных слоўнікаў, метадычнай і навукова-пазнавальнай літаратуры. На жаль, у некаторых школьных бібліятэках недастаткова нават літаратуры для па-закласнага чытання на беларускай мове.

У сувязі з гэтым неабходна вызначыць месца дзіячых і школьных бібліятэк у рэалізацыі агульнаадукацыйных праграм, арганізацыі штодзённай самаадукацыі. Патрэбна таксама навучыць дзяцей і падлеткаў любіць кнігу, карыстацца бібліятэкай.

Заўважым, што ў Беларусі ёсць добрыя практычныя напрацоўкі на сумеснай рабоце дзіячых і школьных бібліятэк, накіраванай на адраджэнне гістарычнай спадчыны і фарміраванне нацыянальнай самасвядомасці дзяцей і падлеткаў. Праведзенае намі даследаванне аб сумеснай дзейнасці дзіячых і школьных бібліятэк у г. Мінску сведчыць аб гэтым. Для работнікаў Цэнтралізаванай дзіячай бібліятэчнай сістэмы быў арганізаваны семінар «Аб Беларусі з любоўю», на якім абмяркоўвалася пытанне аб тым, як лепш раскрыць кніжны фонд на беларускай мове і садзейнічаюць яго распаўсюджванню сярод вучняў. Вырашана было дзейнічаць сумесна са школьнымі бібліятэкамі горада. Каб лепш арганізаваць гэтую работу, асабіста для работнікаў школьных бібліятэк быў праведзены семінар-практыкум на тэму «Якой павінна быць школьная бібліятэка сёння».

У сувязі з павелічэннем сферы ўжывання беларускай мовы, адраджэннем гістарычнай памяці вывучылі павыт дзяцей і падлеткаў на беларускія выданні на аснове картатэкі адказаў, улічылі рэкамендацыі на-стаўнікаў, літаратуру па праграмах. Пачалася сапраўд-ная работа па папаўненню бібліятэчнага фонду аднаведнай літаратурай.

Трэба адзначыць, што, акрамя работы па камплектаванню кніжнага фонду неабходнай літаратурай, вядзецца аднаведная работа па яго раскрыццю: у бібліятэках зроблены надпісы ў напыянальным стылі, прыгожа аформлены паліцы.

Штомесячна для дзяцей арганізуюцца адкрытыя прагляды новай літаратуры («Дзень біялогіі», «Дзень фізікі», «Гістарычная літаратура» і інш.).

Асабліва шмат увагі работнікі бібліятэк надаюць збору матэрыялаў у дапамогу вывучэнню гісторыі Бацькаўшчыны. Уся новая літаратура заўсёды знаходзіцца на відным месцы. Сячасова праводзіцца прагляд і агляды кніг серыі «Старонкі гісторыі нашай Радзімы». Але асаблівай увагі заслугоўвае цыкл мерапрыемстваў «Зоркі Беларусі». Вельмі важна, што ўсе мерапрыемствы праводзіцца з улікам узросту школьнікаў. Так, для вучняў 4 класа праводзіцца гутаркі «Ефрасінія Полацкая», «Франціск Скарына» і інш. У пяцікласнікаў выклікаюць цікавасць літаратурныя чытанні на тэмы «Прыгоды герояў, якім пастаўлены помнікі», «Дзед Талаш і Сымон-музыка на праспекце Скарыны», а таксама гістарычныя чытанні на тэмы «Адкуль пайшоў род?», «Адкуль пайшла Беларусь?» Вучняў 7–9 класаў больш цікавяць сучасныя матэрыялы, літаратура аб адраджэнні Беларусі. Таму іх часцей знаёмяць з творчасцю знакамітых беларускіх пісьменнікаў і паэтаў, гісторыяй Беларусі ў літаратурных вобразах, беларускімі мастакамі, скульптарамі.

Мы лічым вельмі важнымі працяг зладжанай работы супрацоўнікаў дзіячых і школьных бібліятэк па рэалізацыі праграм «Родная мова» і «Спадчына», работу ў дапамогу вучэбнаму працэсу. Мэтазгодна ў далейшым павышаць інфармацыйную функцыю дзіячых і школьных бібліятэк.

Акулч У.А.,
канд.іст.наук,
дацэнт

МАГЧЫМАСЦІ БІБЛІЯТЭКАРА ЯК АРГАНІЗАТАРА ІНТЭЛЕКТУАЛЬнай І ТВОРЧАЙ ДЗЕЙНАСЦІ ЛЮДЗЕЙ

У пачатку 80-х гадоў у ЗША, Канадзе, Францыі, Германіі ўзнікла з'ява, названая функцыянальнай неписьменнасцю. Праблема аказалася настолькі вострай, што 1990 год па ініцыятыве ЮНЕСКА быў абвешчаны Генеральнай Асамблеяй ААН Міжнародным годам пісьменнасці.

У нашай рэспубліцы ўзровень культуры дастаткова высокі. Але і ў нас назіраюцца з'явы, звязаныя з паніжэннем адукацыйнага і выхаваўчага ўзроўню насельніцтва. Дастаткова паглядзець рэспубліканскую прэсу.